

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแง อำเภอน่าน จังหวัด
น่าน

THE ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE OF NGAENG
SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
PUA DISTRICT, NAN PROVINCE

พระนฤตล พลญาวชิโร (แก้วโก)*

Phra Naruedol Pañāñāvajiro (Kaewko)

ดร.ธาดา เจริญกุล, พระมหาศุภกิจ สุภกิจใจ, ดร.**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแง อำเภอน่าน จังหวัดน่าน ๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแง อำเภอน่าน จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแง อำเภอน่าน จังหวัดน่าน ๔. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแง อำเภอน่าน จังหวัดน่าน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๔,๐๗๓ คน หากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๔ คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ในส่วนของข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ด้วยวิธีพรรณนาเป็นความเรียง

* นิสิตปริญญาโท ๕๗๐๘๔๐๕๐๒๘ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (ศูนย์บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ๒๕๕๘).

** อาจารย์ควมวิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตแพร่.

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก อำเภอบัว จังหวัดน่านทั้ง ๖ ด้าน พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก อำเภอบัว จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = ๓.๐๑, S.D.=๐.๘๙๒)

๒. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก อำเภอบัว จังหวัดน่าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้/เดือน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๓. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก อำเภอบัว จังหวัดน่าน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบน้อย มีข้อเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลให้ครบทั้ง ๖ หลักมากกว่านี้ เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารงานที่ดีเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในองค์การบริหารงานในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๔. แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแก อำเภอบัว จังหวัดน่าน ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ตัดสินใจ ร่วมรับฟัง สร้างสรรค์ เพื่อให้การพัฒนาตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และรณรงค์ให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่น

คำสำคัญ: การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province, 2) to compare the the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province classified by personal factors, 3) to study the problems, obstacles and suggestions the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province, 4) to study the guideline for development administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province. The study was a mixed methods research. Population and sample who had the age 18 years up were 4,073 people. The samples were 364 people by using the formula of Taro Yamane. The data were collected by using questionnaire and analyzed by using computer program in social sciences research for finding frequency, percentage, mean and standard deviation to describe general information. To test the hypothesis by t-test and F-test with One Way ANOVA found that was difference then test by the least significant

difference. In the part of open-end showed the problems, obstacle, and suggestions, the researcher arranged the group according to the issues of open-end. Then, there was to analyze by frequency and data from interviews, the researcher will gather data on the essence of the interview, and then content analyzed.

The results of the study were as follows.

1. The level of opinion of people in the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province was found that the people had the opinions to administration of Tambon Administrative District Nan Province overall were at the moderate level ($\bar{X}$ = 3.01, S.D. = 0.892).

2. Comparison of the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province by personal factors, including gender, age, education. Job and income / month, overall was not different mean rejected hypothesis.

3. Results of the study problems, obstacles, and suggestions the administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province was found that the Ngaeng Sub-District Administrative Organization Sub-District had public information and public awareness a little bit. The people were participated a little bit in administration for thinking, performing and responsibility in Ngaeng Sub-District Administrative Organization Sub-District. The Ngaeng Sub-District Administrative Organization must further use the Good Governance for managing effectively and effectiveness of the organization.

4. The interview of the guidelines for development administration according to Good Governance of Ngaeng Sub-District Administrative Organization, Pua District, Nan Province consisted encouraging people has the knowledge about the role of the Sub-District Administrative Office. They must emphasize to people participation in thinking, acting, decision making, listening for solving the problem and understanding the needs of people. They also should organize the more activity for supporting to have the best morality that it can be practice in their life style. They should also campaigns using the local environment for getting the advantage to the community.

Keywords: administration, Good Governance

๑. บทนำ

ปัจจุบันทุกประเทศในโลกมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ได้รับผลกระทบ ดังนั้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศด้วยเหตุนี้จึงต้องให้ความสำคัญและคิดหาวิธีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อก่อประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองตนเองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการต่างๆได้ตามกฎหมายโดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการพัฒนาระดับตำบล ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชุมชน และเป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆ รู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหานั้นจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนา^๑

เมื่อประเทศชาติมีความเจริญและสังคมมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น วิถีคิด วิถีทำงานแบบรวมศูนย์อำนาจนี้ถือว่าไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปและอาจไม่ตรงความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ จึงได้มีการกระจายอำนาจในรูปแบบสภาตำบลเพื่อให้เป็นองค์กรของประชาชนในท้องถิ่น จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๓๕ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นและปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล ปรับปรุงการจัดระเบียบการบริหารงานในตำบล เพื่อให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวและมีทรัพยากรในการบริหารอย่างเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ส่งผลให้สภาตำบลทุกแห่งเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น^๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๗

การปกครองท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยหลักการทั่วไปมีสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกันคือ หนึ่งเพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่จะให้การศึกษาดูแลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน สองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง สามเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง^๓

รัฐบาลประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย “การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒” ดังนี้คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยอ้างถึงเหตุผลที่ทำให้ต้องออกระเบียบเนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดประสิทธิภาพของกลไกการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะหรือการทุจริต

^๑วิรัช วิรัชฉินาวรรณ, การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๒๗๙.

^๒สถาบันดำรงราชานุภาพร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร: ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, ๒๕๔๐), หน้า ๓๙.

^๓ประหยัด หงส์ทองคำ, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗), หน้า ๑๓-๑๗.

ประพจน์มิชอบในวงการราชการ อันเป็นความรับผิดชอบของภาคราชการทั้งฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายประจำ ขณะเดียวกันในภาคประชาชนอันเป็นพลังสำคัญ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตื่นตัวและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนได้ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเพิ่มขึ้น หากความอ่อนแอและขาดประสิทธิภาพดังกล่าว โดยไม่ได้รับการจัดการและแก้ไขอย่างแท้จริง อาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศยิ่งขึ้น^๕

ในปัจจุบันหลักธรรมาภิบาล ได้เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารราชการ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยภาครัฐได้กำหนดให้นำหลักธรรมาภิบาลปรับใช้ในองค์กร พร้อมทั้งให้มีการติดตามและประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน เป็นเขตพื้นที่ชุมชน ประชาชนในพื้นที่มีฐานะปานกลางและฐานะยากจนบางส่วน ที่สำคัญองค์การบริหารส่วนตำบลใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารของตนเองมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน อันจะเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการปกครองใหม่ ซึ่งลักษณะของหลักธรรมาภิบาลนั้นจะช่วยเป็นรากฐานในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่กำลังแผ่ขยายลงสู่ชุมชนในวงกว้างและยังเป็นรากฐานสังคมประชาธิปไตยในอนาคต จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ว่าได้มีการนำการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด มีปัญหา อุปสรรคอย่างไรบ้างและเพื่อที่จะได้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน สังคมและประชาชนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน

๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน

๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้

^๕บรรศักดิ์ อวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๒), หน้า ๕.

ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๔. สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๔๐ – ๔๙ ปี จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.09$) รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.02$) และด้านหลักนิติธรรม ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.95$)

๓. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. แนวทางในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ดังนี้ ๑) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ประชาชนส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของข้อกฎหมาย กฎระเบียบ กฎข้อบังคับต่างๆ รวมไปถึงจนถึงบทบาทหน้าที่ ควรจัดให้มีการอบรมให้กับประชาชนและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการออกข้อกฎหมาย กฎระเบียบ กฎข้อบังคับต่างๆ มากขึ้น ๒) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง หลักคุณธรรมเป็นหลักที่สร้างคนให้เป็นคนที่ดี เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้ประชาชนมากขึ้น และองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งควรส่งเสริมให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา เข้าอบรมปฏิบัติธรรม ๓) ด้านความโปร่งใส พบว่า การนำหลักความโปร่งใสมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งต้องส่งเสริมองค์ความรู้ให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาท สิทธิหน้าที่ของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งต้องเปิดเผยข้อมูลการทำงานต่างๆ ตามหลักความจริง และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบมากขึ้น ๔) ด้านหลักความมีส่วนร่วม พบว่า การนำหลักความมีส่วนร่วม มาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ต้องให้ความเสมอภาคกับสมาชิกในองค์การเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี และควรรับข้อเรียกร้อง ข้อเสนอแนะ ของประชาชน อย่างไม่มีอคติ ดำเนินการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผล ให้ประชาชนได้รับทราบ ๕) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การนำหลักความรับผิดชอบ มาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง บางส่วนยังขาด

ความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานของแต่ละส่วน และยังมีความเห็นเรื่องความรับผิดชอบของงานต่างกัน ส่วนในเรื่องการให้บริการประชาชนควรให้ความสำคัญ และปรับปรุงการให้บริการประชาชนให้ดีขึ้นตอบสนองความต้องการประชาชน ๖) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การนำหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการทำโครงการต่างๆ ต้องมีวางแผนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ การทำงานให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และควรที่จะรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

๕. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแวง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทางการวิจัย ดังนี้

๕.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ร่วมคิด ร่วมทำ รับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างตรงจุด ลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรส่งเสริมการปลูกฝังเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา เช่น ส่งเสริมการอบรมปฏิบัติธรรมร่วมกับคณะสงฆ์ เพื่อขัดเกลาคิดใจให้รู้จักนำธรรมะทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรจัดตั้งศูนย์ร้องเรียนปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและมีผู้ที่ให้บริการรับเรื่องร้องเรียนปัญหาของประชาชนอย่างชัดเจน แล้วควรนำปัญหาที่ประชาชนเข้าประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชน

๔) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนอยู่จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้น

๕) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง จัดการอบรมให้ความรู้ประชาชน ในเรื่องของบทบาทสิทธิหน้าที่ของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้เข้าใจอย่างแท้จริง

๖) องค์การบริหารส่วนตำบลแวง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้พิจารณาข้อกฎหมาย ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ทุกๆ เรื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

๗) องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทราบตลอดเวลา

๘) องค์การบริหารส่วนตำบลแวงควรรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนแล้วดำเนินเรื่องแก้ไขให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบ

๙) ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงานบางท่านควรปรับปรุงแก้ไขบุคลิกตนเองและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนผู้มาติดต่อให้มากกว่านี้

๑๐) ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงานบางท่านควรมีจิตสำนึกในการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อพัฒนาพื้นที่ของตนเองให้ดีขึ้น

๑๑) องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนได้รับทราบ

๑๒) ในการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลแฉ่ง ควรเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ รับรู้กระบวนการทำงาน แผนงานได้

๑๓) ผู้บริหาร สมาชิก และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลแฉ่งบางท่านควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

๑๔) องค์การบริหารส่วนตำบลแฉ่งควรมีการให้บริการต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบ และตอบสนองความต้องการของชุมชนทั่วทุกหมู่บ้านให้มากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรทำการศึกษาในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักธรรมาภิบาล

๒) ควรทำการศึกษาวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยแยกวิจัยเป็นด้านๆ เช่น ด้านการคัดเลือกบุคลากร ด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

๓) ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่นมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรเทศบาลตำบลมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เช่น หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสุจริต ๓ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น

๔) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่น และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการบริหารระดับท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๕) ควรศึกษาการวิจัยโดยใช้ชื่อเรื่องหรือหลักธรรมอื่น มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแฉ่ง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาองค์ส่วนตำบลให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบในอนาคต

๖. บรรณานุกรม

บรรศักดิ์ อวรรณโณ. การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๒.

ประหยัด หงส์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงาน

พัฒนาสภาตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖.

สถาบันดำรงราชานุภาพร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร: ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, ๒๕๔๐.